

BNR: Efectele politicilor comerciale ale SUA si masurile luate ca raspuns aduc riscuri suplimentare stabilitatii financiare

Incertitudinile si efectele modificarilor politicilor comerciale ale SUA si ale masurilor adoptate ca raspuns de alte state genereaza riscuri suplimentare la adresa stabilitatii financiare a României, într-un context deja marcat de vulnerabilitati ridicate, inclusiv ca urmare a socurilor succesive din anii precedenti, releva Raportul asupra stabilitatii financiare pe luna iunie al Bancii Nationale a României (BNR).

Potrivit sursei citate, rezilienta sectorului bancar românesc la eventuale socuri provenite din cadrul macroeconomic si politic marcat de incertitudini se mentine adecvata.

Principalele riscuri la adresa stabilitatii financiare în România identificate de BNR sunt: incertitudinile la nivel global în contextul multiplelor evenimente geopolitice, deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne, riscul de nerambursare a creditelor contractate de sectorul neguvernamental si riscul asociat provocarilor la adresa securitatii cibernetice si inovatiei financiare.

"Având în vedere peisajul geopolitic complex, principalele riscuri sistemice la adresa stabilitatii financiare din România se mentin semnificative, similar celor de pe plan european. Din punct de vedere ciclic, au fost identificate doua riscuri de nivel sever si doua riscuri sistemice de intensitate moderata. Riscurile de natura severa sunt: i) incertitudinile la nivel global în contextul multitudinii de evenimente geopolitice, cu perspectiva de amplificare în perioada urmatoare si ii) deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne. Urmatoarele doua riscuri sistemice identificate sunt estimate la un nivel moderat, astfel: i) riscul de nerambursare a creditelor contractate de catre sectorul neguvernamental si ii) riscul asociat provocarilor la adresa securitatii cibernetice si inovatiei financiare, în cazul acestuia din urma perspectiva fiind de intensificare în perioada urmatoare", se arata în raport.

La nivel global, riscurile s-au intensificat, iar efectele directe si indirecte aparute ca urmare a extinderii protectionismului comercial, pe fondul modificarilor politicilor comerciale ale SUA si al masurilor adoptate ca raspuns de catre alte state, genereaza riscuri suplimentare la adresa stabilitatii financiare. Tensionarea politicilor comerciale survine într-un context deja marcat de vulnerabilitati relativ ridicate, inclusiv ca urmare a socurilor succesive din anii precedenti si a tensiunilor geopolitice persistente, în conditiile prelungirii razboiului din Ucraina si ale conflictelor din Orientul Mijlociu.

"Aceste evolutii au amplificat considerabil incertitudinile asociate politicilor economice, indicatorii asociati atingând maxime istorice", subliniaza BNR

Perspectivile privind cresterea economica globala au fost revizuite în scadere, iar evolutiile macroeconomice si geopolitice recente au amplificat riscurile asociate sustenabilitatii datoriilor suverane, în conditiile unui grad ridicat de îndatorare publica la nivel mondial. Sentimentul investitorilor a fost afectat de incertitudinile sporite privind politicile economice, determinând cresterea volatilitatii pe pietele financiare internationale, în special începând cu luna aprilie.

"În perspectiva, riscul unor corectii abrupte pe pietele financiare internationale ramâne important, în contextul în care evaluarile se mentin ridicate în unele segmente ale pietelor de capital si obligatiuni corporative. Cu toate acestea, sistemul financiar în ansamblu si-a pastrat rezilienta pâna în prezent", sustin autorii documentului.

Conform sursei citate, echilibrele macroeconomice interne au continuat sa se deterioreze. În anul 2024, activitatea

economica a decelerat semnificativ, sub previziunile anterioare, produsul intern brut crescând în termeni reali cu 0,8%, cel mai redus avans din ultima decada, exceptând anul 2020 afectat sever de pandemia COVID-19.

Activitatea economica a crescut într-un ritm redus si în primul trimestru al anului 2025, cu 0,3% în termeni anuali pe seama temperarii consumului si intensificarii efectului negativ al exportului net.

BNR atentioneaza ca, în 2024, deficitele gemene s-au adâncit, fiind însoțite de o activitate economica sub asteptari. În acelasi timp, ritmul lent de implementare a PNRR a condus la blocaje în accesarea fondurilor si la întârzierea investitiilor planificate. În absenta unor politici fiscale care sa sustina ferm consolidarea fiscal-bugetara, atingerea tintei de deficit bugetar prognozate de 7% este grevata de incertitudini ridicate.

"Cele mai recente estimari indica o redresare graduala si mai modesta decât s-a anticipat anterior a activitatii economice, pâna la 2,8% în anul 2026, în timp ce pentru anul 2025 prognozele au fost ajustate în sensul scaderii (la 1,6%, de la 3,3%). Încetinirea cresterii economice a fost însoțita de adâncirea deficitului bugetar, pe fondul majorarii accentuate a cheltuielilor publice. Pondere deficitului bugetar în PIB a fost de 9,3% în anul 2024 (metodologie ESA 2010), fiind cea mai ridicata între statele Uniunii Europene, la o distanta considerabila fata de urmatorul cel mai important deficit, respectiv cel din Polonia de 6,6%. În primele patru luni ale anului 2025, executia bugetara s-a încheiat cu un deficit de 2,95% din PIB (metodologie cash), cu 0,3 puncte procentuale mai putin fata de aceeași perioada a anului precedent. În absenta unor masuri de politica fiscala care sa sustina ferm consolidarea fiscal-bugetara, atingerea tintei de deficit bugetar de 7% prognozata în Planul bugetar-structural national pe termen mediu este grevata de incertitudini ridicate, cu atât mai mult cu cât, din perspectiva istorica, executia bugetara s-a abatut în mod constant de la obiectivele pe termen mediu asumate în documentele de planificare fiscal-bugetara", releva raportul BNR.

În ceea ce priveste riscul de nerambursare a creditelor contractate de sectorul neguvernamental, banca centrala atrage atentia ca s-a deteriorat usor calitatea creditelor acordate firmelor, în special a celor cu garantii de stat si a celor acordate IMM.

"Sanatatea financiara a firmelor s-a deteriorat; în schimb, pentru populatie, avutia neta furnizeaza o rezerva financiara importanta în cazul unui soc advers. Capacitatea de onorare a serviciului datoriei populatiei s-a îmbunatatit", subliniaza BNR.

De asemenea, riscurile cibernetice s-au intensificat ca urmare a escaladarii razboaielor comerciale si conflictelor internationale, exacerbate de inovatiile tehnologice. Incidentele cibernetice din sistemul financiar vizeaza în principal institutiile de credit.

"În contextul actual, marcat de digitalizare si conflicte geopolitice în desfasurare, riscurile cibernetice capata o importanta tot mai mare. Acest climat este marcat de o fragmentare globala accentuata si de o utilizare tot mai frecventa a atacurilor cibernetice ca instrument în conflictele hibride. Desi numarul total al acestor atacuri ramâne necunoscut, informatiile disponibile public sugereaza o expansiune semnificativa în ultimul deceniu, inclusiv o incidenta crescuta a atacurilor sponsorizate de state. Totodata, anumite tari recurg si la grupari de criminalitate informatica pentru desfasurarea unor astfel de actiuni. În plus, extinderea rapida a utilizarii tehnologiilor avansate a dus la o dependenta semnificativa de infrastructurile digitale, ceea ce expune organizatiile (inclusiv institutiile financiare) la un spectru tot mai larg de amenintari cibernetice", mentioneaza raportul.

Principalele tendinte europene specifice riscului cibernetic se manifesta si în România. Cele mai frecvente incidente la adresa bancilor autohtone au fost atacurile de tip DDoS si phishing, bancile investind continuu în infrastructura digitala pentru a se asigura ca sunt capabile sa faca fata provocarilor generate de digitalizare. De asemenea, companiile de inginerie sociala (precum phishing, smishing si vishing) au luat amploare în perioada

recenta si au avut ca tinte principale persoanele fizice.

"În acest caz, este necesara constientizarea riscurilor cibernetice la nivelul populatiei, printr-o informare cât mai buna cu privire la tipurile de atacuri des întâlnite în contextul actual. Banca Nationala a României atrage atentia inclusiv asupra tentativelor de fraudă în numele BNR, informatii precum coordonatele bancare sau datele din actul de identitate nefiind solicitate de banca centrala, si nici realizarea de transferuri bancare", se mai arata în document.